

3.2.8 שמירה על אמון

השמירה על אמון בהגנה על מידע הוא אחד התנאים הבסיסיים של יחסי הסיוע. האמון מוגן בחוק היסוד ("הזכות לאוטונומיה אישית על מידע").

מאז 2018 חלה תקנת הגנת המידע האירופית (GDPR)

הוראות ספציפיות החלות על שירותי ילדים ונוער לפי הדין הגרמני:

העברת מידע (סעיפים 64, 65 בספר החוקים הסוציאלי השמיני)	איסוף מידע (סעיף 62 בספר החוקים הסוציאלי השמיני)
<ul style="list-style-type: none"> במקום בו היא נחוצה למילוי המשימה וכל עוד ההעברה אינה מסכנת את הצלחת הסיוע הגנה מיוחדת למידע הנתון לחיסיון מיוחד: רק בהסכמה או באישור מיוחד לפי סעיף 65 פסקה 2 בספר החוקים הסוציאלי השמיני 	<ul style="list-style-type: none"> רק מידע הכרחי רק מנושא הנתונים ללא הסכמת נושא הנתונים רק במקרים החריגים המנויים להלן (סעיף 62 פסקה 3 בספר החוקים הסוציאלי השמיני)

3.2.8 שמירה על אמון

שמירת סודיות ושמירה על אמון הן שתיים מהדרישות הבסיסיות ביותר של המקצועות הטיפוליים. מערכת יחסים מלאת אמון ומעוליה בין המבקשים עזרה לאלו המגישים עזרה יכולה להתפתח רק במקום בו ישנו "מרחב תומך" שכללי, כל המידע נותר בו חסי. לשמירה על האמון ישנם יסודות גם במשפט החוקתי. כחלק מזכויות האישיות הכלליות המובטחות מתוקף החוקה, כל ההסדרים בדבר הגנת המידע מסתמכים באופן עקרוני על זכותו של הפרט להחליט בעצמו האם, מתי ואיזה מידע הנוגע לו ייחשף לאחרים ("הזכות לאוטונומיה אישית במידע"). על רקע זה, "דרך המלך" תהיה לקבל את הסכמתו של נושא הנתונים. במידה ולא ניתנה הסכמה, מותר לטפל במידע (איסוף, שמירה, שימוש והעברת מידע) רק בהתאם להוראות החוק להגנת המידע.

מאז 2018, ההוראות בדבר הגנת הפרטיות הושפעו במידה רבה גם על ידי תקנת הגנת המידע האירופית (GDPR), שחלה בגרמניה כחוק ישיר. התקנה הנ"ל מכילה בעיקר עקרונות מפתח מבינים (סעיף 5 בתקנה - עקרונות הנוגעים לעיבוד נתונים אישיים), שיש לקיימם במסגרת דיני הגנת המידע. אלה כוללים, בין היתר, את הדרישה לשקיפות (דהיינו, עיבוד כל הנתונים יתבצע כך שיהיה מובן לנושא הנתונים), והגבלת עיבוד המידע להיקף הנדרש שלשמו הוא נאסף. התקנה קובעת תנאים ברורים שיש לעמוד בהם בעת קבלת הסכמה על פי חוק; נושא הנתונים יביע את הסכמתו באופן חופשי, למטרה מסוימת, בצורה משוכללת, וייתן את ההסכמה, באופן שלא משתמע לשתף פנים, בהודעה כתובה או בצורה ברורה אחרת המאשרת את הסכמתו לעיבוד הנתונים האישיים.

זאת ועוד, התקנה מכילה גם סעיפים המאפשרים למידות החברות באיחוד האירופי לחוקק תקנות משלהן, בין היתר גם לשם ביצוע תפקידים במגזר הציבורי. בכל הנוגע לתפקידיהם של שירותי הרווחה לילדים ונוער לפי ספר החוקים הסוציאלי השמיני (SGB VIII), התקנות הלאומיות נמצאות בסעיפים 61 ואילך, בשילוב עם ההסדרים הכלליים להגנה על נתונים סוציאליים הזכורים בספר החוקים הסוציאלי העשירי (SGB X). להלן ההרשאות העיקריות:

- איסוף נתונים** (סעיף 62 בספר החוקים הסוציאלי השמיני): מותר לאסוף נתונים סוציאליים רק במידה ונדרש ידע לגבי נתונים מעין אלה כדי למלא את המשימה הרלוונטית (סעיף 1 בחוק). מותר לאסוף נתונים רק מנושאי הנתונים עצמם (סעיף 2 בחוק). כלומר, גם במקרה זה יש לתת עדיפות למתן ההסכמה. מותר לקבל נתונים סוציאליים על נושא המידע מגורמים אחרים ללא הסכמת נושא הנתונים רק בהתקיים אחת מהסיבות החריגות המנויות בפסקה 3, כמו בהקשר של מילוי חובתה של המדינה להגנה בהתאם לסעיף 18 בחוק.
- העברת נתונים** (סעיפים 64, 65 בספר החוקים הסוציאלי השמיני): ככלל, מותר להעביר נתונים חברתיים ולהשתמש בהם רק למטרה שלשמה הם נאספו (סעיף 64 פסקה 1 בחוק). מותר להעביר נתונים למטרה אחרת, בתנאי שהדבר יידרש למילוי משימה מסוימת על ידי גוף הרווחה עצמו או גוף רווחה אחר, וכאשר העברת הנתונים אינה מסכנת את הצלחת התמיכה (סעיף 64 פסקה 2 בחוק). העברת נתונים למטרה אחרת תצרך, בדרך כלל, את הסכמתו של נושא הנתונים או לפחות חייבת להתבצע בשקיפות. נתונים סוציאליים שהועברו לעובד בלשכת הרווחה לנוער תוך שמירה על חיסיון, יהיו נתונים להגנה מיוחדת (סעיף 65 בחוק). העברתם תהיה מותרת רק בהסכמת נושא הנתונים או תתבצע בהתקיים תנאים מגבילים במיוחד; למשל, העברת נתונים לבית המשפט לענייני משפחה תותר אם ללא העברתם, בית המשפט לא יוכל לפסוק על מתן שירותים הכרחיים להגנה בפני סיכון לשלום הילד.

לקריאה נוספת

Hoffmann, Birgit (2019). Vorbemerkung zum 4. Kap., § 62, §§ 64, 65. In: Münder, Johannes/Meysen, Thomas/Trenczek, Thomas (eds.). Frankfurter Kommentar SGB VIII – Kinder- und Jugendhilfe, 8th edition, Baden-Baden.
Münder, Johannes/Trenczek, Thomas (2020): Kinder- und Jugendhilferecht – Eine sozialwissenschaftliche Darstellung, ch. 14, 9th edition, Baden-Baden.